

TOESPRAAK Provada 16 juni Duurzaam inkopen

[Na introductiefilm met resp. minister Cramer, Senter Novum en DG Peter Jägers]

Dames en heren,

‘Een vernuftige renovatie’ noemde architect Jo Coenen de verbouwing van het pand van Financiën. Coenen kende de regioprijs van de Bond van Nederlandse Architecten eerder dit jaar toe aan dit project. Een hele eer voor deze eerste coproductie van de Rijksgebouwendienst en het consortium Safire. Voor het bouwconsortium was het duidelijk: ‘Wij moeten een duurzaam gebouw opleveren, want we gaan het 25 jaar lang beheren en onderhouden’.

Met de renovatie van het ministerie van Financiën hebben we laten zien dat ook een oud gebouw een goed vertrekpunt kan zijn om onze ambities op het gebied van duurzaamheid gestalte te geven.

Duurzaamheid is kabinetsbeleid, u heeft het net allemaal gehoord van de minister. En we hebben Financiën waar we trots op

kunnen zijn. Trots omdat het mooi is geworden, trots omdat het gebouw voldoet aan de laatste eisen van duurzaamheid. Maar ook trots omdat we een formule hebben gevonden waarmee we samen met de de private sector duurzame keuzes tot stand hebben gebracht!

De Rijksgebouwendienst heeft op het gebied van duurzaamheid een naam hoog te houden. Al in de jaren negentig zetten we de toon door te streven naar energiebesparing bij alle ministeries en andere rijkshuisvesting. Samen hebben we in die jaren een energiebesparing van 15 tot 20 procent kunnen bereiken ten opzichte van 1989. En dat was nog maar het begin.

Op dit moment staan drie van onze gebouwen in de Greencalc+ top tien van meest duurzame gebouwen van Nederland.

- Het gebouw van Rijkswaterstaat in Terneuzen, opgeleverd in 2004, staat op nummer 2. Daarmee is het het meest duurzame kantoor van Nederland.
- Rijkswaterstaat in IJmuiden dateert uit 1996 en staat op 4.
- Op nummer 7 staat Alterra in Wageningen, dat in 2000 is opgeleverd.

Goede voorbeelden die navolging verdienen. En dat gebeurt ook. Het kantorencomplex Westraven, in 2007 opgeleverd, is een toonbeeld van duurzaamheid in combinatie met gebruikscomfort. De bouw van de nieuwe kantoren van de Belastingdienst en Informatie Beheer Groep in Groningen is aanstaande. Beide kantoren wonnen dit jaar de Nederlandse Bouwprijs vanwege de duurzame principes die aan de bouwplannen ten grondslag liggen. In Groningen mikken we op een GreenCalc-score van 300.

Kampioen duurzaamheid is onbetwist het TNT distributiecentrum in Veenendaal, waar OVG de eigenaar van is. Daar is de GreenCalc+ score zelfs meer dan 600. Dit gebouw heeft ons vierde rijksgebouw uit de top tien verdrongen.

Maar de Rijksgebouwendienst neemt geen genoegen met alleen kampioenen, enkele uitschieters in de gebouwenvoorraad. We streven ernaar om over de hele linie, bij onze totale voorraad kantoorgebouwen de duurzaamheid op een hoger plan te brengen. Daar ligt de grote uitdaging.

We zijn voortrekker van de overheid. Logisch, want de Rijksgebouwendienst beheert en ontwikkelt de grootste vastgoedportefeuille van Nederland. De dienst bezit bij elkaar 7 miljoen m² vloeroppervlak, daarvan is bijna 4 miljoen m² kantoor.

En dat is weer 10% van de totale kantorenmarkt in Nederland. Over deze bandbreedte spreken wij als we het hebben over hoe we duurzaamheid een niveau hoger gaan tillen.

Het kabinet zet stevig in bij het duurzamer maken van de rijkshuisvesting. Wat willen we bereiken?

- Gemiddeld 2% energiebesparing per jaar, en daarmee 25% in 2020. De Rijksgebouwendienst is een programma gestart om de energieverbruik in onze gebouwen in technisch opzicht te verbeteren. Ook helpen we onze klanten om zuiniger om te gaan met de gebouwen.
- In 2012 is het energieverbruik CO2-neutraal.
- In 2010 koopt het Rijk 100% duurzaam in. Alle inkopen van het Rijk moeten dus duurzaam zijn. We willen het goede voorbeeld willen geven, dus straks gelden er minimumeisen voor alle producten die het Rijk aanschaft. Dat betekent ook dat de markt voor duurzame producten een belangrijke impuls krijgt.
- We gaan de principes van cradle to cradle toepassen bij het ontwerp van enkele rijkskantoren. Om te beginnen bij ons eigen VROM-gebouw. Daar stellen we vanzelfsprekend hoge eisen aan; het moet na de renovatie het energielabel A

dragen en wordt daarmee kampioen energiezuinigheid. Ja, toch weer een kampioen.

De Rijksgebouwendienst neemt ook op andere manieren het voortouw om de kantorenmarkt duurzaam te maken.

- We werken meer en meer met geïntegreerde contracten. De markt en de opdrachtgever krijgen daarbij een andere rol. De private partner krijgt een eigen verantwoordelijkheid voor onderhoud en beheer van een pand.
- We maken steeds effectiever gebruik van de werkplekken in de rijkskantoren. De opzet is om te beginnen in Den Haag de rijkswerkplek te introduceren om daarmee een efficiënt ruimtegebruik te creëren. En dus minder kantoren.
- We stimuleren het gebruik van nieuwe ICT-instrumenten en het nemen van andere maatregelen om de faalkosten in de bouw te verminderen. Dat leidt dan weer tot minder verspilling van materiaal en ook aanzienlijk minder transport over de weg.

We hebben ambitieuze, maar haalbare uitgangspunten.

Op het terrein van energiebesparing en duurzaam inkopen zijn we al een heel eind. Voor duurzaam inkopen zijn onlangs criteria

voor tachtig productgroepen ontwikkeld om te voldoen aan alle milieueisen.

Op ons terrein van de kantoorgebouwen zijn vijf productgroepen van belang:

- nieuwbouw,
- beheer en onderhoud,
- renovatie
- huur en aankoop
- en tenslotte, de sloop van gebouwen.

Maar de criteria voor de andere productgroepen tellen natuurlijk ook mee bij onze inkoop. In het algemeen geldt: als u uw producten en diensten aan de overheid wilt blijven leveren, moeten ze aan alle eisen van duurzaamheid voldoen.

De belangrijkste eisen voor kantoorgebouwen zijn:

- Nieuwe kantoorgebouwen moeten minimaal een GreenCalc+ score van 200 bezitten. Een keiharde eis.
- Bij renovatie geldt de regel dat de GreenCalc+ score minimaal met 60 punten moet verbeteren.
- Als een huurpand op het moment van aanhuur lager scoort dan energielabel C, moeten er energiebesparende maatregelen volgen.

- Ook voor beheer, onderhoud en sloop van panden gelden duurzaamheidseisen.

We willen in deze kabinetsperiode al resultaten boeken.

Dat hebben we met elkaar afgesproken. Maar we realiseren ons ook dat het nog niet zo eenvoudig is. De Rijksgebouwendienst heeft 800 bouwprojecten simultaan lopen. En we kunnen nu eenmaal niet met één vingerknip afkondigen dat ze allemaal duurzaam moeten zijn. Bovendien: de Rijksgebouwendienst is maar één van de spelers op de markt. Hier in de zaal zitten de andere.

Wij beseffen dat we met onze eisen en ambities van duurzaamheid hoog grijpen. Maar het feit blijft: we kunnen alleen samen met onze partners op de markt, met u dus, gebouwen maken die de toets van duurzaamheid kunnen doorstaan.

Duurzaam inkopen betekent dat de geleverde producten en diensten aan alle eisen van duurzaamheid moeten voldoen. En daar ligt ook voor u een uitdaging.

Een flink aantal bedrijven heeft die handschoen al opgepakt.

261 bedrijven hebben zich gepresenteerd op de website

www.marktplaatsduurzaaminkopen.nl. die Maatschappelijk

Verantwoord Ondernemen in opdracht van VROM heeft gemaakt.
Zorg dus dat u daarbij komt.

We hebben de technische kennis om duurzaam te bouwen en
duurzaam te beheren. We hebben de criteria om duurzaam
inkopen gemeengoed te maken.

Laten we de handen ineen slaan en samen nieuwe wegen
zoeken om duurzaamheid te stimuleren. Laten we de generaties
die na ons komen in elk geval een duurzame voorraad gebouwen
schenken. Een voorraad van louter kampioenen!

Dank voor uw aandacht.